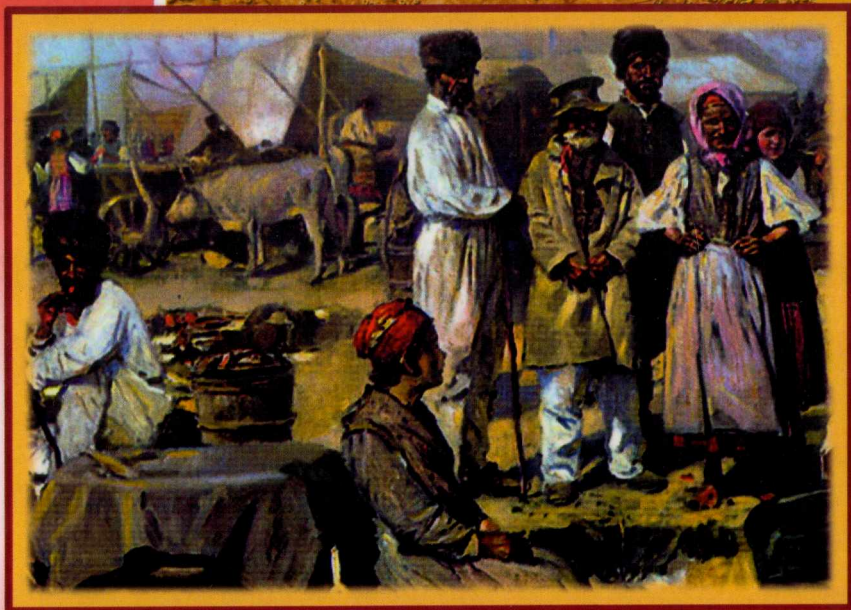

Валентин Лазуренко
Ольга Цехмистренко

Спадщина роду

Прізвища жителів Черкащини у назвах
населених пунктів, держав, річок,
морів, національностей

Валентин Лазуренко
Ольга Цехмистренко

СПАДЩИНА РОДУ

*Прізвища жителів Черкащини
у назвах населених пунктів, держав, річок,
морів, національностей*

Черкаси
„Вертикаль”
2011

ББК 63.5 (4УКР)

Л – 17

*Рекомендовано до друку рішенням президії правління
Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців
України (протокол №2 від 17 березня 2011 р.)*

Рецензенти:

Кухарєва-Рожко В.І. – кандидат філологічних наук, доцент;

Яшан О.О. – кандидат історичних наук, доцент.

Лазуренко В. М., Цехмистрєнко О.В.

Л17 Спадщина роду. Прізвища жителів Черкащини у назвах населених пунктів, держав, річок, морів, національностей. – Черкаси: “Вертикаль”, видавець Кандич С.Г., 2011. – 96 с.

ISBN 978-966-2256-52-9

Автори розповідають про особливості прізвищ жителів Черкащини.

Видання буде цікавим для всіх, хто цікавиться історією свого роду.

Друкується у авторському редагуванні

**Серія „Джерела вічності”
започаткована черкаським істориком
Валентином Лазуренком у 2004 р.**

ISBN 978-966-2256-52-9

ББК 63.5 (4УКР)

Прізвище – це те, що записано в нас у паспортах, свідоцтвах про народження та шлюб, це мовний знак, за допомогою якого ми відрізняємо одну людину від іншої. По прізвищу записують дітей в дитячому садку, учнів у школі, студентів у вищому навчальному закладі, приймають на роботу, видають заробітну плату і т. д.

Отже, прізвища – це дуже потрібні слова, без яких просто неможливо обійтися.

Прізвище даровано нам від народження. Це те, що ми отримуємо ледве з'явившись на світ і те, що супроводжує нас протягом всього життєвого шляху аж до нагробного каменя. Воно може як допомогти людині, так і змарнувати її життя. Як кажуть фахівці, по фен-шуй, прізвище має сильну енергетику. Одне – більшу, інше ж – слабшу. Все залежить від того, чи воно є родовим, тобто тим, що представляє цілу династію сім'ї, або ж звичайним – тим, котре не несе певну історію. Мабуть, це буде несправедливо сказати, що деякі прізвища не несуть історію. Кожне прізвище несе історію і є цікавим, бо прізвище – це спадщина роду, його дар, а інколи і тягар.

ВСТУП

За «Словником української мови» прізвище – це «найменування особи, набуте при народженні або вступі в шлюб, що передається від покоління до покоління і вказує на спорідненість».

Немає сумніву в тому, що кожна людина у той чи інший час задавалася питанням: звідки пішло її прізвище і що воно означає. А прізвища наші мають дуже цікаву історію, бо виникли не на пустому місці, а внаслідок найрізноманітніших життєвих ситуацій і найрізноманітніших приводів.

Як не дивно, але до XVII ст. українці не мали прізвищ, а обходилися лише іменами і прізвиськами. З розвитком суспільства, із збільшенням чисельності населення виникла потреба розрізняти людей, які мали однакові імена. Так виникли прізвиська, які влучно давалися людям на ознаку якоїсь домінуючої риси характеру, виду діяльності, зовнішності, манери поведінки і т. д.

За періоду Київської Русі та й набагато пізніше, коли ще не було прізвищ, князі київські, крім імен, мали прізвиська, зокрема київського князя Володимира у народі прозвали Великим за великі діла на благо Вітчизни: це й об'єднання руських князівств навколо Києва, що сприяло укріпленню могутності Київської Русі у боротьбі із зовнішніми ворогами та утвердженню її авторитету на міжнародній арені, це й охрещення Русі, і широкомасштабна просвітницька діяльність тощо, а його син київський князь Ярослав був влучно прозваний у народі Мудрим за великий розум, освіченість та любов до книжок. Прізвиська багатьох правителів (як слов'янських так і неслов'янських), теж виправдовують характери їхніх носіїв: Довгорукий (Юрій) і Грозний (Іван), а французький король Людовік XIV справедливо прозваний у народі «Король-Сонце», оскільки більш за все на світі любив одягатися у вигадливий блискучий усіх кольорів одяг, надаючи перевагу жовтому.

Представникам вищих верств суспільства – князям, власникам маєтків та великих земельних володінь

прізвиська здебільшого давалися за назвою населеного пункту, що був місцем проживання особи, і утворювалися вони додаванням суфіксів –ськ-, -цьк-, -зьк-, наприклад, князь Острозький (від назви міста Острог). На територіях, які довгий час були під владою панської Польщі, ознакою шляхетного походження теж були прізвищеві назви на –ськ-, -цьк- (Замойський, Потоцький). Польська шляхта, щоб протиставити себе «хлопським» і міщанським найменуванням, вимагала від уряду офіційної заборони іменуватись прізвищами із цими суфіксами особами нешляхетного походження. Досить часто і простим людям прізвиська давалися за місцем проживання: Береговий, Гайовий, Загребельний, Лісовий, Луговий, Під гайний, Степовий та ін.).

Переважна більшість українських прізвищ із суфіксом -ець називає місто, звідки родом та чи інша людина: Канівець – із Канева, Коломієць із Коломиї, Полтавець – із Полтави, Уманець – із Умані. Ще навчаючись у школі, всі знайомились із творчістю відомого українського письменника і громадського діяча XVI ст. Івана Вишенського, який народився у містечку Судова Вишня. З цієї назви і пішло його прізвище. Ректор Падуанського університету (Італія), українець за походженням, виходець із стін Києво-Могилянської академії Юрій Дрогобич, народився і виріс у місті Дрогобичі, назва якого пізніше закріпилася за ним як прізвище. Славнозвісна героїня народної думи Маруся Богуславка, яка, будучи дружиною турецького пана, випустила на волю 700 невольників, що 30 років мучилася у місті Богуславі у сім'ї священика, тому й назвали її Богуславою. Так само, як Наталка Полтавка з Полтави та ін.

Найпоширеніші українські прізвища – це прізвища із суфіксами –енко(-енко), -ук (-юк), -чук, що виникли внаслідок іменування синів за іменем батька, його ремеслом, професією, видом діяльності, а також як назви молодих за віком осіб, наприклад: Коваленко – син коваля, Ковальчук – перше значення – син коваля, друге значення – учень коваля; Петренко – син Петра, Романенко – син Романа, Степаненко – син Степана, Циганенко – син цигана та ін.

Найменування на -енко в українських прізвищах уже в XVII ст. домінують над іншими.

Українські прізвища на -ович, -евич утворювались від чоловічих імен по батькові, наприклад: Антонович, Давидович, Зінкевич, Лукашевич, причому вони були характерні переважно для української шляхти та міщан.

Прізвища, утворені від імен матері, в Україні зустрічаються досить-таки рідко, і виникали вони, мабуть, переважно в тих випадках, коли жінка, овдовівши, ставала главою сім'ї: Ганзенко, Ганзюк, Катеринчук, Маринченко, Марунчак, Натальченко, Оксаниченко, Ольженко, Харитенко, Химченко, Хівренко та ін.

Серед інших націй і народностей, які проживають в Європі, українці відзначаються яскравими рисами обличчя, природною красою і привабливістю, що знайшло відображення і в прізвищах: Красень, Квітка, Чуб, Чубар, Чубчик, Чуприна, Чубань, Патлань та ін. Найменування фізичних вад зовнішності якихось далеких предків, на превеликий жаль, виявилися дуже живучими і через багато поколінь стали прізвищами. Так і ходять серед нас: Беззубі, Безухі, Безпальченки, Безруки, Бородавки, Глухенькі, Глухі, Горбаті, Горбатенькі, Криві, Кривоноги, Криворучки, Носані, Носаті, Носи, Сліпенькі, Товстогуби, Трясогуби та ін.

Сучасні українські прізвища нам підкажуть, чим займалися наші предки, які необхідні для життя заняття, ремесла та промисли були поширені колись в Україні. Це і Бондарі, Бондаренки, Коваленки, Ковалі, Гончаренки, Гончарі, Маляренки, Малярі, Писаренки, Писарі, Римаренки, Римарі, Скляренки, Склярі, Стороженки, Сторожі, Слюсаренки, Слюсарі, Столяренки, Столярі, Крамаренки, Крамарі, Чоботарі, Чумаки та багато інших, причому деякі прізвища утворювались від жартівливих прізвищ людей тієї

Сінокіс. Малюнок взято із книги: Дерево пам'яті. Випуск 2. – К., 1992

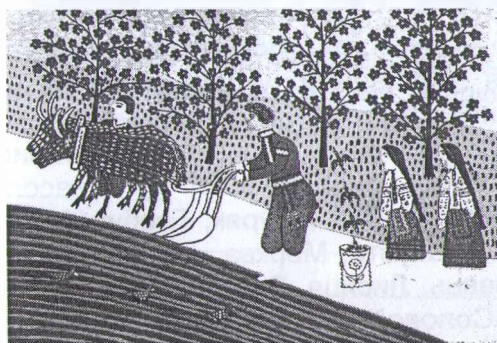

чи іншої професії: Дубогриз, Козоріз, Кошкодав, Мукомела, іноді ж прізвища вказують на предмети чи речовини, з якими люди постійно мали справу: Глина, Дьоготь, Камінь, Кремень, Пилка, Прядка, Смола, Сокира. Були і Гречкосії, і Пивовари, й Муковози, були й Кашовари, Козодої, Медогони, Медолизи та ін.

Через прізвища чітко простежується здатність українців тонко підмічати особливості характеру тієї чи іншої людини: чи добру, лагідну, веселу вдачу: Добрий, Зубоскал, Мовчан, Мовчун, М'якушка, Смішко, Тихий, чи, навпаки, крутий нором, задеркуватість: Задирака, Забіяка, Оленко, Крикун, Свистун, Сердюк, інші риси характеру, причому у більшості випадків не позитивні, а негативні: Хитрий, Хитрун, Пустобріх, Пустовій або жести, міміку, притаманні лише тій чи іншій людині: Жуйборода, Кривляка, Кривий, Крутивус, Моргун тощо.

Прізвиська відображали і розумові здібності їх носіїв: Дурень, Дурний, Дурнів, Дурненький, Розум, Розумний; і соціальний стан, положення в суспільстві: Дворянин, Дворянчик, Пан, Попович, Дяк, Дячок, Галайда, Становий, Сирота, Козак; і матеріальну забезпеченість (фінансове становище): Калита, Калитка, Гаман, Копійка, Денежний; по них навіть можна вивчати анатомію людини: Голова, Жила, Зуб, Кістка, Ніс, Ребро, Рука, Хребет.

Різноманітні архівні документи дають можливість вивчати джерела й умови виникнення українських прізвищ на Запорізькій Січі. Часто на Січі знаходили пристановище ті,

Хлопець оре.
Художник Марія Приймаченко. 1972 р.

хто втік від сваволі своїх чи польських панів.

Втікачів розшукували, і, якщо повертали назад, то їх чекала жорстока розправа: або смерть під канчуками, або Сибір, або довічна солдатчина. Тому, прибувши на Січ, прибульці обирали собі

нові прізвиська, під якими їх і записували до козацьких реєстрів. Весела вдача запорожців, охота до жартів часто втілювалася у прізвиськах, які вони давали своїм товаришам.

Того, хто розкладав вогонь над водою, називали Паливодою, а того, що випадково спалив курінь, - Палієм, хто з погордою ставився до інших – Гникирпою, надто флегматичного могли прозвати Швидким або Черепашкою, дуже високого – Малютою, тому, хто варив їсти, вигадували прізвище Юшка, Кашка, Неїжборщ, Недайкаша, Куліш, Кашовар, хто любив лишку випити – Чіп, Барило, Цідибрага, Непийпиво, добре поїсти – Сало, Кендюх.

На Січі стежили за порядком, любили чистоту та охайність, а лінивим, які не доглядали за собою, давали сороміцькі прізвища – Гнида, Забрьоха, Заспаний, Невмивака, Нечоса, Сонько, Сопливий, Слинько.

Не обминули увагою січовики й дні тижня, які давалися прибульцям за назвою дня, коли вони прибували на Січ: Неділя, Понеділок, Середа, Субота. Та й взагалі новоприбулих могли прозвати Зайдою, Придибою, Приходьком. Іноді причиною виникнення прізвиська могло бути часто повторюване слово, вигук чи словосполучення. Так і з'явилися прізвища Гакало, Штокало, Простибоженко та ін. Не менше проблем, мабуть, і в пра-, пра-, правників колишніх козаків, яких за якісь їхні вчинки, пригоди, чи риси характеру прозвали Голопупенками, Голопузими, Голохвостими, Неловимухами, Шкуродерами. Цікаво, як уже той чоловік побудував хату, щоб його прозвали Нетудихата. У всіх туди, а в нього – не туди. Величезне розмаїття прізвиськ, які давалися українцями українцям, сприяло виокремленню конкретної людини із маси людей з однаковими іменами. За якими ж ознаками давалися прізвиська, що ніби тільки-но прийшли з городу: Квасоля, Горох, Цибуля, Часник, Кавун, Диня, Буряк, Гарбуз, Хміль, Гичка, Бараболя, Перець, Капуста, Морква, що прибігли чи прилетіли з лісу: Вовк, Заєць, Лисиця, Ведмідь, Тхір, Кабан, Бабак, Шпак, Зозуля, Соловей, Сова, Орел, Горобець, Дятел, Сорока, Кулик, Куріпка, Жук, Блоха, Муха, Комар, Цвіркун, Мурашко, Павук, Черв'як, які прилетіли або

приповзли, щоб дошкуляти людині. Причиною стали чи то манера поведінки, чи якісь особливості зовнішності, що нагадали комусь якусь рослину, тварину, чи птаха, чи якась неординарна пригода, що зумовила такі асоціації у співвітчизників.

Не забули наші предки і свійських тварин: Коза, Козел, Віл, Бугай, Кіт, Кінь та, до речі, не просто кінь, а часто з визначенням масті: Рябокінь, Сивокінь. А що вже Вареників, Галушок, Пирогів, Пампушок, Калачів, Коржів, Караваїв, Борщів, Киселів, Грибів, Печериць, Кваш, Кулещів і не злічити, так само як і Кожухів, Шапок, Рябошапок, Кривошапок, Свиток, Чобіт та ін.

Прізвище, як і ім'я, – це частинка нашого «я». Яким би смішним воно не було, ми звикаємо до нього, якоюсь мірою любимо його і дуже ображаємось, коли бачимо насмішку чи нетактовне співчуття на нашу адресу. Тож навіть тоді, коли ви почули не зовсім етичне прізвище, слід проявити стриманість і такт, щоб не образити людину. Тим більше, що прізвища сьогодні умовні, вони не відображають ні роду занять конкретної людини, ні їх характеру, зовнішності, поведінки і т.д. Справедливо говорять у народі, що не прізвище красить людину, а людина може зганьбити чи прославити своє прізвище.

З ярмарку.
Художник І.Соколов. 1859 р.

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ МІСТ РЕГІОНУ

ЖАШКІВ – районний центр Жашківського району Черкаської області. Розташований у північно-західній частині області на річці Торч. Перша згадка про Жашків виявлена в документах початку XVII ст.

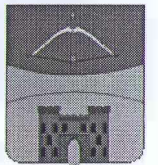
Жашкевич

КАНІВ – місто обласного підпорядкування у Черкаській області. Походження назви міста пов'язують або з тюркським «кан» («хан»), або з назвою птаха – каня (канюка). Дата заснування – 1078 р.

**Каневецький
Каневський
Канівець
Канівський
Канівченко**

КОРСУНЬ – районний центр Корсунь-Шевченківського району Черкаської області, одне з найдавніших міст України. Згідно легенди назва походить від Кримського Корсуня (Херсонеса), вихідці з якого після хрещення були священиками Київської десятиної церкви і отримали від князя Володимира право збирати данину в поселенні над Россю, якому дали назву рідного міста. Засноване в 1032 р.

**Корсун
Корсуневський
Корсунов
Корсуновський
Корсунський**

ЛИСЯНКА – селище міського типу, районний центр однойменного району Черкащини. Розташована в межах

Придніпровської височини та лісостепової зони в долині річки Гнилий Тікич. Вперше Лисянка згадується в документах за 1593 р.

Лисянович
Лисянський
Лисяченко

МАНЬКІВКА – селище міського типу, районний центр Маньківського району Черкаської області. В історичних джерелах Маньківка вперше згадується у серпні 1622 р.

Манюгін
Манюк
Маняківський
Маняченко
Манькевич
Маньківський
Манько
Маньковський
Манькута

СМІЛА – місто на Придніпровській височині, над річкою Тясмин, районний центр Черкаської області, залізничний вузол. Офіційна дата народження Сміли 1542 рік.

Смелянecь
Смелянський
Смілянecь
Смілянський

УМАНЬ – місто обласного підпорядкування, районний центр Уманського району Черкаської області. Вперше згадується у 1616 р.

Уманець
Уманов
Уманський
Уманцев
Уманчик

ЧЕРКАСИ – місто, обласний та районний центр, регіональний центр Центральної України. Місто відоме з XIII ст. і за час свого існування відіграло певну роль в історії всієї України.

Черказний
Черкас
Черкасенко
Черкасов
Черкаський
Черкашенко
Черкашин
Черкащенко
Черкес

ЧИГИРИН – місто районного підпорядкування, районний центр Чигиринського району Черкаської області. Чигирин відомий з першої половини XVI ст. як укріплений козацький зимівник, що мав невелику фортецю.

Чигирик
Чигирин
Чигиринець
Чигиринов
Чигиринцев
Чигрик
Чигрин
Чигринець

ЧОРНОБАЙ – селище міського типу, адміністративний центр Чернобайського району Черкаської області. Виникло в середині XVII ст., як слобода заселена козаками Кропивнянської сотні Переяславського полку. В перших документах Чернобай згадується

1656 р.

Чернобай
Чорнобаєв
Чернобай

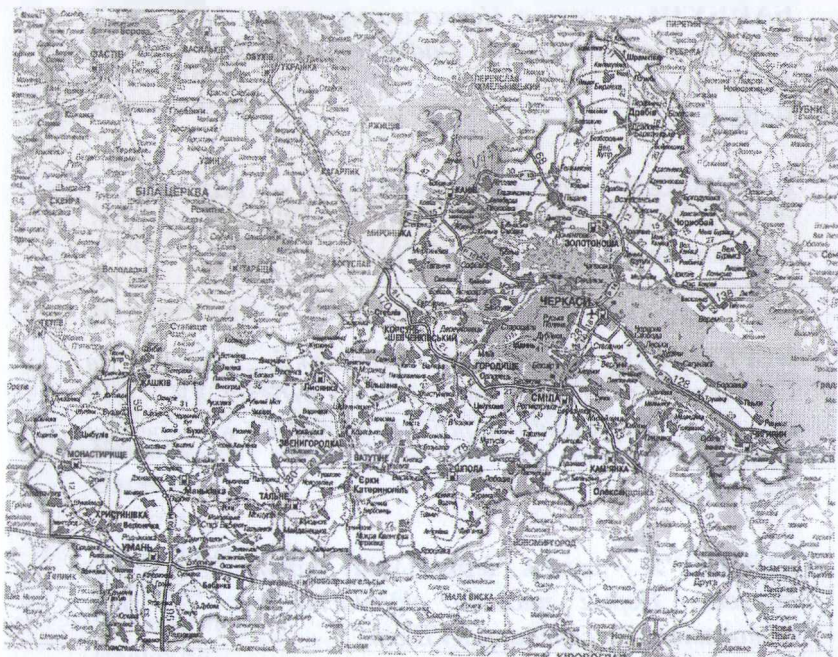

ШПОЛА – місто, центр
Шполянського району Черкаської області.
Вперше згадується в документах 1594 р.

Шполенко
Шполянський

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ СІЛ РЕГІОНУ

АДАМІВКА – колишнє село Чигиринського району Черкаської області. В 1959 р. територія села затоплена водами Кременчуцького водосховища. Мешканці переселені до новоствореного села Рацeve; село в Жашківському районі Черкаської області. Відоме з кінця XVII ст.

Адаменко
Адамець
Адамов
Адамович

БАЙБУЗИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Перша писемна згадка про село фіксується у XVIII ст.

Байбуз

БАЛАКЛЕЯ – (до 3 грудня 2004 р. — Балаклія) — село в Смілянському районі Черкаської області. Згадується в документах XVI ст.

Балаклей

БЕРЕЗНЯКИ – села в Черкаській області: в Смілянському районі, засноване на рубежі XV – XVI ст. та в Черкаському районі, утворене в середині XVIII ст.

Березняк

БІЛОЗІР'Я – село в Черкаському районі Черкаської області. Перші писемні відомості про Білозір'я відносяться до середини XVII ст.

Білозоров
Білозерський

БІЛОУСІВКА – село в Драбівському районі Черкаської області. Це старе козацьке поселення, історія якого корінням сягає в XVI ст. У 1650 р. на карті Боплана Білоусівка позначена як великий

населений пункт із важливим стратегічним значенням.

Білоус
Білоусько
Білоусов

БОРОВИЦЯ – село Чигиринського району Черкаської області. Перші відомості про Боровицю належать до початку XIII ст. У документах вона іменується містечком. Як слободу засновано в 1613 р. на землях Польської корони в Черкаському старостві.

Боровий
Боровик
Боровиков
Боровиченко

БУДА – хутір Чигиринського району Черкаської області. Відомий з XVI ст.

Будя
Будяньський

ВАСЮТИНЦІ – село в Чорнобаївському районі Черкаської області. Засноване в XVI ст.

Васюта
Васютик
Васютин
Васютинський
Васютін
Васюхник
Васюхно
Васюхнов

ВЕРГУНИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Засноване в XVI ст.

Вергун
Вергуненко

ВЕРЕМІЇВКА – село в Чорнобайєському районі Черкаської області. Засноване в XVI ст.

Веремєєв

Веремєєнко

Веремейченко

Веремєєв

Веремєєнко

Веремієнко

Веремій

Веремський

ВОРОНІВКА – село в Городищенському районі Черкаської області. Засноване в XVIII ст.

Вороневський

ДАХНІВКА – мікрорайон міста Черкаси. Згадується в історичних джерелах у XVIII ст.

Дахненко

Дахно

Дахновський

ДЕНЬГИ – село в Золотоніському районі Черкаської області. Перша писемна згадка про село належить до другої чверті XVII ст.

Деньга

Деньгін

ЗАБІЛЯНИ – село в Монастирищенському районі Черкаської області.

Забіла

ЗАВАДІВКА – село в Корсунь-Шевченківському районі Черкаської області. Відоме з кінця XVII ст.

Заваденко

Завадовський

Завадський

ЗАЛЕВКИ – село в Смілянському районі Черкаської області. Засноване в XVI ст.

Залевський

ЗАЛІСЬКЕ – село в Тальнівському районі Черкаської області. За переказами сучасне село засновано в другій половині XV ст. Перша писемна згадка про село датується 1760 р., коли село було власністю графа Потоцького. До другої половини XVIII ст. називалося Юзефівка.

Заліський

ЗАМ'ЯТНИЦЯ – село Чигиринського району Черкаської області. Перші згадки про існування села відносять на кінець XVII – початок XVIII ст.

Зам'ятін

ЗАТИШОК – село в Уманському районі Черкаської області. Відоме з XVIII ст.

Затишний

ІВАНІВКА – (до 1954 р. – Янич) – село в Чигиринському районі Черкаської області. Засноване 1650-го р.

Іваненко

Іваніна

Іванський

Іванченко

ІРКЛІВ – село в Чорнобаївському районі Черкаської області. Засноване в XVII ст.

Ірклієнко

КРАСНОСІЛЛЯ – (до 1946 р. – Мордва) – село в Чигиринському районі Черкаської області. засноване в XVII ст.

Красносельський

КУМЕЙКИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Відоме з XVII ст.

Кумейко

КУЦІВКА – село в Смілянському районі Черкаської області. Відоме з кінця XVII ст.

Куц
Куцак
Куцан
Куцев
Куцевал
Куцевський
Куцеконь
Куценко
Куцепа
Куций
Куцик
Куцовол
Куцовський
Куцоконь
Куць

МАТВІЙКА – село в Чигиринському районі Черкаської області. Відоме з XVII ст.

Матвєєв
Матвейкін
Матвейченко
Матвєєв
Матвейкін
Матвейченко
Матвієв
Матвієвський
Матвієнко
Матвійко
Матвійченко
Матвійчик

МЕЖИРІЧ – село в Канівському районі Черкаської області. Село здобуло всесвітню відомість завдяки знахідці там житла стародавніх мисливців на мамонтів. Згадується в документах XVI ст.

Межирецький

Межирицький

МЕЛЬНИКИ – село в Чигиринському районі Черкаської області. У писемних джерелах вперше згадується під 1629 роком; село в Чорнобаївському районі Черкаської області. Відоме з XVII ст.; село в Канівському районі Черкаської області. Засноване у XVIII ст.

Мельник

Мельников

Мельниченко

Мельничук

Мельнік

Мельніков

МИХАЙЛІВКА – село в Кам'янському районі Черкаської області. Засноване у середині XVIII ст.

Михайленко

Михайловський

МОСКАЛЕНКИ – село в Чорнобаївському районі Черкаської області. Відоме з першої половини XVII ст.

Москаленко

Москалець

Москалик

Москалюк

Москальков

Москальов

Москальчук

МОШНИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Вперше Мошни згадуються під 1494 роком у дарчій грамоті великого князя литовського Олександра.

Мошепець

Мошенський

Мошик

Мошинець

Мошинський
Мошківський
Мошкін
Мошко
Мошно
Мошняга
Мошняков
Мошнянко

ОРЛОВЕЦЬ – село в Городищенському районі Черкаської області. Відоме в письмових джерелах у XV ст.; село в Канівському районі Черкаської області. Засновано у 1921 р. на базі колишньої панської економії.

Орленко
Орлов
Орловецький
Орлович
Орловський

ПОПІВКА – село в Звенигородському районі Черкаської області. Утворилося наприкінці XVII ст.; село в Смілянському районі Черкаської області. Відоме з XVII ст.; село в Маньківському районі Черкаської області. Відоме з середини XVII ст.

Попов
Попович

РАЦЕВЕ – село в Чигиринському районі Черкаської області. Вперше згадується в історичних документах під 1615 роком.

Рац
Раценко
Раціп
Рацюк
Раць

САГУНІВКА – село в Черкаському районі Черкаської області. Перша згадка про населений пункт припадає на 20-30-ті рр. XVII ст.

Сагун

СТАРИЙ КОВРАЙ – село в Чорнобайівському районі Черкаської області. Уперше в документах згадується у 1787 р.

Каврайський

СТАРОСІЛЛЯ – село в Городищенському районі Черкаської області. Вперше згадується на карті французького інженера Г.Боплана у 1638 р.

Старосельський

СТЕПАНКИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Вперше згадується в документах середини XVIII ст.

СТЕПАНЦІ – село в Канівському районі Черкаської області. Вперше згадується в XVIII ст.

Степа

Степаневич

Степаненко

Степанець

Степанищев

Степанищенко

Степаніщев

Степаніщенко

Степанко

Степанов

Степанович

Степанок

Степанський

Степанушко

Степанцев

Степанченко

Степанчук

Степанюк

Степаняк

Степанько
Степашкін
Степашко
Степашок
Степененко
Степенко
Степко
Степнов

СТЕБЛІВ – селище міського типу в Корсунь-Шевченківському районі Черкаської області. Виникло у XVI ст.

Стеблина
Стеблинець
Стеблицький
Стеблівець
Стеблівський
Стеблін
Стебловський
Стеблян
Стеблянко

СТЕЦІВКА – село в Чигиринському районі Черкаської області. Засноване у XVII ст.; село в Звенигородському районі Черкаської області. Засноване в другій половині XVI ст.

Стеценко
Стецик
Стецишин
Стецун

ТИМЧЕНКИ – село в Чорнобаївському районі Черкаської області. Засноване в 1936 р.

Тимченко
Тимчин
Тимчинець
Тимчишин
Тимчій

Тимчін
Тимчішин
Тимчук

ХВИЛЬОВО-СОРОЧИН (до 1960 р. – Хвилівка) – село в Золотоніському районі Черкаської області. Відоме з XVII ст.

Хвиль

ХУДЯКИ – село в Черкаському районі Черкаської області. Відоме з XVIII ст.

Худяков

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ МІСТ УКРАЇНИ

БЕРДИЧІВ:

Бердичевський

БОГУСЛАВ:

Богуславець

Богуславський

БІЛА ЦЕРКВА:

Білоцерківець

Білоцерківський

Білоцерковець

Білоцеркович

Білоцерковський

БЕРЕЖАНИ:

Бережанський

Бережецький

Бережинський

БОЯРКА:

Бояркін

Боярко

Бояров

Боярський

Боярченко

Боярчук

БРОВАРИ:

Бровар

Броварник

Броваров

Броварський

Броварук

Броварчук

Броварь

Броварьський

ВІННИЦЯ:

Вінник
Вінников
Вінницький
Вінниченко
Вінніков
Вінницький
Вінніченко

ВОСКРЕСЕНСЬК:
Воскресенський

ГАДЯЧ:
Гадяцький

ГАЙВОРОН:
Гайворонський

ГРИЦІВ:
Гриценко
Грицик
Грицин

ЖИТОМИР:
Житомирський

ЗАПОРІЖЖЯ:
Запоріжський
Запорожан
Запорожан
Запороженко
Запорожець
Запорожський
Запорожченко

ЗНАМ'ЯНКА:
Знаменський

ІВАНГОРОД:

Іваногородський

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ФРАНКІВКА:

Франківський

Франковський

ІЗМАЇЛ:

Ізмаїлов

Ізмайлов

КАМ'ЯНЕЦЬ, КАМ'ЯНКА:

Кам'яненко

Кам'янець

Кам'янецький

Кам'янський

КИЇВ:

Київський

Киян

Кияненко

Кияниця

Кияниченко

Кияніченко

Киянко

Киянов

Кияш

Кияшко

Киященко

Кіян

Кіяниця

КРЕМЕНЧУК:

Кременчук

Кременчуцький

КОБИЛЯКИ:

Кобиляк

Кобилян

Кобиланський
Кобеляцький
Кобильник
Кобіляк

КОЛОМИЯ:

Коломиєць
Коломийцев
Коломийченко
Коломитов
Коломицев
Коломицин
Коломієць
Коломійцев
Коломійченко
Коломійчук
Коломоєць
Коломойцев

КОНОТОП:

Конотоп
Конотопець

КОРЕЦЬ:

Корецький

КОТОВСЬК:

Котов
Котович
Котовський

КРИВИЙ РІГ:

Криворіг
Криворог

КРЕМЕНЕЦЬ:

Кремень
Кремер

Кремета
Кремінський
Кремінський
Кремков
Кремляков
Кремньов
Кремньов

ЛЕБЕДИН:

Лебединець
Лебединський
Лебединцев
Лебединцев
Лебедюк
Лебецько

ЛОЗОВА:

Лозов
Лозовенко
Лозовий
Лозовиков
Лозовицький
Лозовський
Лозовський

ЛУБНИ:

Луб
Луб'яний
Луб'янський
Лубенець
Лубенко
Лубенський
Лубинець
Лубинець
Лубко
Лубнін
Підлубний

ЛУГАНСЬК:

Луганський
Луганцев

ЛУЦЬК:

Залуцький
Краснолуцький
Луцев
Луцків
Луцюк
Луцький
Луцько
Луцьков
Остролуцький
Прилуцький
Слуцький
Чорнолуцький

ЛЬВІВ:

Львов
Львівський

МАКІЇВКА:

Макеев
Макеев
Макієвський
Макієнко
Макієнок
Макій

МИРОНІВКА:

Мирвицький
Мирона
Мироненко
Миронець
Мироник
Миронов
Миронович
Мироновський

Миронський
Мирончак
Миронченко
Мирончук
Миронюк

МИРГОРОД:
Мирвода
Миргород
Миргородський
Миргородченко

НІЖИН:
Неженський
Нежинський
Нижегородов
Ниженський
Ніженський

ОБУХІВ:
Обухов
Обуховський
Обуховський
Обушенко
Обушинський
Обушко
Обушний

ОХТИРКА:
Охтирський

ПЕРЕЯСЛАВ:
Переясловець

ПІРЯТИН:
Пірятинець

ПОЛТАВА:
Полтавець

Полтавський
Полташевський

РАХІВ:
Рахов

САКИ:
Сак
Сакевич
Сакович
Саковський

САМБІР:
Самбор
Самборський

СКВИРА:
Сквирський

СУМИ:
Сум
Сумин
Сумін
Суміщук
Сумський
Сумцов
Сумченко

ТЕТІЄВ:
Тетієвський

ТРОСТЯНЕЦЬ:
Тростянський

УЛЪЯНІВКА:
Уляницький
Улянич
Ульяненко
Уляницький

Ульянич
Ульянкін
Ульянов
Ульянченко

ФАСТІВ:

Фаст
Фастован
Фастовець
Фастович
Фастівський

ХЕРСОН:

Херсонець
Херсонський

ХОРОЛ:

Хоролець
Хорольський

ХАРЦИЗЬК:

Харциз

ХАРКІВ:

Харківець
Харківський
Харко
Харков
Харковенко
Харковець
Харківський
Харько
Харьков

ЧЕРНІГІВ:

Чернігін
Чернігов

ЧОП:

Чоп

Чопенко

Чолик

Чопівський

Чопко

Чоповенко

Чоповський

ЧОРНОБИЛЬ:

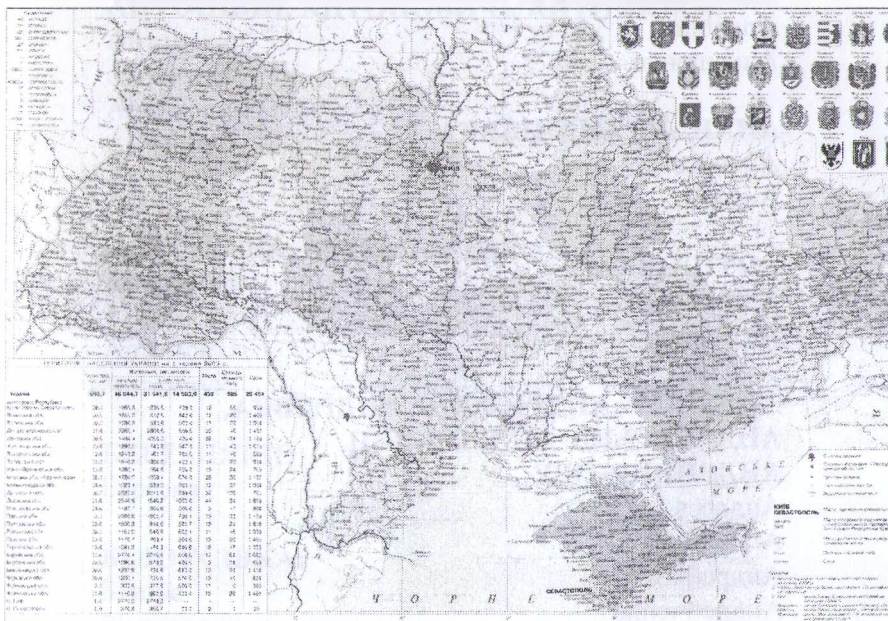
Чорнобильський

ШОСТКА:

Шостак

Шостака

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ СІЛ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

**АДАМІВ, АДАМІВСЬКЕ, АДАМОВЕ,
АДАМЧУКИ:**

Адаменко
Адамець
Адамов
Адамович

АДАМІВКА:

Адаменко
Адамець
Адамов
Адамович

АЛЬОШИНСЬКЕ:

Альошин
Альошенко

АНАНЬІВ, АНАНЬІВКА:

Ананьєв
Ананьїн

АНТИПІВКА:

Антипенко
Антипов

**АНДРІЄВЕ, АНДРІЄВИЧІ, АНДРІЇВКА,
АНДРІЇВСЬКЕ, АНДРІЙКІВЦІ,
АНДРІЙЧИКОВЕ:**

Андреев
Андрейкін
Андрейко
Андрейченко
Андрейчук
Андрейків
Андрієвський
Андрієнко
Андрійчинко

АНДРІЯНІВ:

Андріанов
Андріанов
Андріяш
Андріяшевський

АНТОНЕНКОВЕ:

Антоневич
Антоненко
Антонець
Антонов
Антонюк

**АНТОНЕНКОВЕ, АНТОНІВ, АНТОНІВКА,
АНТОНІВЦІ, АНТОНОВИЧІ, АНТОНЮКИ:**

Антоневич
Антоненко
Антонець
Антонов
Антонюк

АРТЕМІВКА, АРТЕМІВСЬК:

Артеменко
Артемів
Артемов
Артемчук

БЕРЕЗНЯКИ:

Березняк

БІЛОУСІВКА:

Білоус
Білоусов
Білоусько

БОРИСИ, БОРИСІВ, БОРИСІВКА:

Борисенко
Борисов
Борисовський

Борисюк

БОРОВИЦЯ:

Боровий

Боровик

Боровиков

Боровиченко

ВАЛЕР'ЯНІВКА:

Валер'янов

ВАЛЯВА:

Валяєв

**ВАСИЛІВКА, ВАСИЛЬКИ, ВАСИЛІВСЬКЕ,
ВАСИЛЬКІВСЬКЕ, ВАСИЛЬЦІВКА:**

Василевич

Василевський

Василега

Василенко

Василець

Василик

Василина

Василинець

Василинич

Василівецький

Васильєв

Васильківський

Васильцов

Васильченко

Василовський

ВАСЮТИНЦІ:

Васюта

Васютик

Васютин

Васютинський

Васютін

Васюхник

Васюхно
Васюхнов

ВЕРБІВКА:

Вербицький
Вербівець
Вербівський
Вербицький
Вербовий
Вербовський
Вербовчук

ВЕРГУНИ:

Вергун
Вергуненко

ВЕРЕМІЇВКА:

Веремєв
Веремєнко
Веремейченко
Веремєєв
Веремєнко
Веремієнко
Веремій
Веремський

**ГАВРИЛЕНКИ, ГАВРИЛІВКА, ГАВРИЛОВЕ,
ГАВРИЛЯК:**

Гаврилей
Гавриленко
Гаврилець
Гаврилко
Гаврилков
Гаврилов
Гаврилюк
Гавриляк
Гаврильченко
Гаврильчик

ГРИБЕНКА, ГРИБІВКА, ГРИБОВА:

Гриб
Грибан
Грибеник
Грибенко
Грибиченко
Грибіченко
Грибко
Грибов
Грибовський
Грибок
Гринь

ГРИНЬКИ:

Гринько

ГРИЦЕНКИ, ГРИЦАЇ, ГРИЦАЇВ, ГРИЦАЇВКА:

Грицай
Грицак
Грицан
Гриценко

ГРИЦЕНКОВЕ:

Грицененко
Гриценко
Гриценюк

ГРИГОРІВ, ГРИГОРІВЩИНА:

Григор'єв
Григоренко
Григорович
Григорош
Григорчук
Григорян

ГОРДІЙКА:

Гордєєв
Гордієнко
Гордійченко

Гордійчук

ДЕМ'ЯНІВКА:

Дем'яненко
Дем'яновський
Дем'янчук
Дем'янюк

**ДЕНИСИ, ДЕНИСІВ, ДЕНИСІВКА,
ДЕНИСОВИЧІ:**

Денисенко
Денисов
Денисюк

**ДМИТРЯНКИ, ДМИТРІВ, ДМИТРІВКА,
ДМИТРІВСЬКЕ, ДМИТРОВИЧІ:**

Дмитращенко
Дмитренко
Дмитрик
Дмитрієв
Дмитровський
Дмитрук
Дмитрюк

**ДАНИЛІВКА, ДАНИЛІВЦІ, ДАНИЛКИ,
ДАНИЛОВЕ:**

Даниленко
Данилець
Данилко
Данилов
Даниловський
Данильченко
Данильчук

**ДАВИДІВ, ДАВИДІВКА, ДАВИДІВЦІ,
ДАВИДОВЕ:**

Давиденко
Давидов

Давидовський
Давидюк

ДАХНІВКА:
Дахненко
Дахно

ДАНЬКІВКА:
Данько
Даньковський

ДЕМИДІВ, ДЕМИДІВКА:
Демедюк
Демиденко
Демидов
Демидченко

ЄВМЕНІВКА:
Євмененко

ЄГОРІВКА:
Єгоров
Єгорченко

ЗАСПА:
Заспа

**ЗАХАРІВКА, ЗАХАРІВСЬКЕ, ЗАХАРІВЦІ,
ЗАХАРЧЕНКО:**

Захаревич
Захаренко
Захаржевський
Захарій
Захарін
Захарічев
Захарішин
Захаров
Захаровський
Захарук

Захарченко
Захарченя
Захарчишин
Захарчук

**ЗАЇКИ, ЗАЇКІВКА, ЗАЇЧЕНКО, ЗАЇЧЕНЦІ,
ЗАЇЧИНЦІ:**

Заїка
Заїкін
Заїнчковський
Заїченко
Заїчко

ЗАЙЦЕВЕ, ЗАЙЦІВ, ЗАЙЦІВКА, ЗАЙЧЕНКИ:

Зайцев
Зайченко
Зайчиков
Зайчук

ЗАЙЧІВСЬКЕ:

Зайчівський

ЗАКРЕВСЬКЕ:

Закревський

**ЗАБОЛОТІВЦІ, ЗАБОЛОТО, ЗАБОЛОТОВЕ,
ЗАБОЛОТТЯ, ЗАБОЛОТЦІ, ЗАБОЛОТЬ,
ЗАБОЛОТСЬКЕ:**

Заболотний
Заболотній
Заболотський
Заболотько
Заболоцький

ЗАГОРУЙКІВКА:

Загоруй
Загоруйко

ЗАГОРОДКА, ЗАГОРОДНЄ:

Загородний
Загородній
Загороднюк

ЗАГРЕБЕЛЛЯ:

Загребельний
Загребенюк

ЗАДОРОЖНЄ:

Задорожний
Задорожній

ЗАГОРОДКА:

Загородній
Загороднюк

ЗАЛОЗИ, ЗАСІЛЛЯ, ЗАЛУЖЖЯ:

Залозний
Залужний
Засільський

ЗАМУЛИНЦІ, ЗАМУЛІВКА:

Замула

ЗАПОРОЖЕЦЬ, ЗАПОРОЖЧИНЕ:

Запороженко
Запорожець
Запорожченко

ЗАРІЦЬК:

Зарицький
Заріцький

ЗАРУДНИЙ, ЗАРУДНІВ, ЗАРУДНІВКА,

ЗАРУДЦІ:

Зарудний
Зарудняк

ІВАНЕНКИ, ІВАНИ, ІВАНІВКА:

Іваненко
Іванников
Іванов
Іванченко
Іванюк
Іванюта
Іванюшев
Іванюшин

**КАРПЕНКОВЕ, КАРПИЛІВКА, КАРПОВЕ,
КАРПОВИЧІ:**

Карп'юк
Карпань
Карпенко
Карпенюк
Карпець
Карпинський
Карпов
Карпук

КРАВЦОВЕ, КРАВЦІВКА:

Кравець
Кравцов

КРАВЧЕНКИ, КРАВЧИХА:

Кравченко
Кравчик
Кравчук

КРАВЧЕНКОВЕ:

Кравченков

КОНЬКОВЕ:

Коньков

КАРЛІВКА:

Карленко

Карлівський
Карлов
Карловський

КЛЮЧИНІВКА, КЛЮЧІВКА, КЛЮЧКИ:

Ключиков
Ключка
Ключко
Ключковський
Ключник

**КОВАЛЕВЕ, КОВАЛЕНКИ, КОВАЛИН,
КОВАЛИХА:**

Ковалевич
Ковалевський
Коваленко
Ковалець
Ковалик
Ковалинський
Ковалишев
Ковалищенко
Ковалінський
Ковалішин
Ковалюк
Коваль
Ковальницький
Ковальниченко
Ковальов
Ковальський
Ковальчук

КУЩІВКА, КУЩОВЕ:

Куш
Кушак
Кушев
Кущевий
Кущенко
Кущинський
Кушов

Кущовенко

ЛУКАШІВКА, ЛУКАШЕВЕ, ЛУКАШОВЕ:

Лукашевич

Лукашенко

Лукашов

Лукашук

ЛУК'ЯНІВКА:

Лук'яненко

Лук'янець

Лук'янов

Лук'янченко

Лук'ячук

ЛІЩИНКА, ЛІЩИНЦІ:

Ліщенко

Ліщина

Ліщинський

Ліщишин

Ліщук

ЛЕОНІВКА:

Леоненко

Леонов

Леонович

ЛЕВЧЕНКИ:

Левченко

Левчик

Левчук

**МИХАЙЛОВИЧІ, МИХАЙЛИН, МИХАЙЛІВКА,
МИХАЙЛІВЦІ:**

Михайленко

Михайлець

Михайлик

Михайлов

Михайловський

МАТВІЇ, МАТВІЙКА:

Матвеев
Матвієнко
Матвійко
Матвійчук

САВЕЛІВКА:

Савельєв

МИКИТИНЦІ, МИКИТИЧІ, МИКИТЮКИ:

Микитевич
Микитенко
Микитченко
Микитюк

МИТРОФАНІВКА:

Митрофанов

МАРТИНІВКА, МАРТИНОВИЧІ:

Мартиненко
Мартинов
Мартинюк
Мартиняк

**МАРКІВКА, МАРКІВЦІ, МАРКОВ,
МАРКОВИЧІ, МАРКОПІЛЬ:**

Маркевич
Марков
Марковець
Марковський
Марковчин

МЕЖОВА:

Межов

НАДТОЧАЇВКА, НАДТОЧІЄВЕ, НАДТОЧАЇ:

Надточаєв
Надточий

Надточій

НАЗАРІВКА:

Назаревич
Назаренко
Назаров
Назаровець
Назаровський
Назарчук

ОНИКІЄВЕ, ОНИКІЇВКА:

Оникієнко

**ОМЕЛІВКА, ОМЕЛЯНИ, ОМЕЛЯНІВ,
ОМЕЛЯНІВКА:**

Омелич
Омельницький
Омельченко
Омельчук
Омельяненко

ОХРІМІВКА, ОХРІМІВЦІ:

Охроменко
Охремчук
Охріменко

ПАВЕЛКИ, ПАВЕЛКІВЩИНА:

Павелко

**ПАВЛЕНКОВЕ, ПАВЛІВ, ПАВЛОВЕ,
ПАВЛОВИЧІ, ПАВЛІВСЬКЕ:**

Павленко
Павлик
Павликов
Павлинський
Павличенко
Павлиш
Павлов
Павловський

Павлюк
Павлюков
Павлюченко

ПАНАСІВКА:

Панасенко
Панасенко
Панасієнко
Панасюк

**ПЕТРИК, ПЕТРІВКА, ПЕТРІВ, ПЕТРОВСЬКЕ,
ПЕТРІВЩИНА, ПЕТРІВСЬК:**

Петренко
Петрик
Петріченко
Петров
Петровський
Петровщенко

ПИЛИПЕНКИ, ПИЛИПІВКА:

Пилип'юк
Пилипей
Пилипенко
Пилипець
Пилипко
Пилипович
Пилипчатий
Пилипчик

ПИСАРІВКА:

Писаренко
Писарець
Писарєв

ПІДГІРЦІ, ПІДГІР'Я:

Підгірний
Підгорний

ПІДДУБІВКА, ПІДДУБІВЦІ:

Піддубний
Піддубняк
Піддубченко

ПІДЛІСНЕ, ПІДЛІСНИЙ:

Підлісний

ПІДЛУЖНЕ:

Підлужний
Підлужняк

ПЛАТОНІВКА:

Платоніхін
Платонов

ПЛИСКА, ПЛИСКИ, ПЛИСКОВЕ:

Плис
Плисенко
Плиска
Плисков

ПЛИТА:

Плита
Плитенко

ПОЛОВЕЦЬКЕ:

Половець

ПОПЛАВКА, ПОПЛАВНИКИ:

Поплавський

РАДЧЕНКОВЕ, РАДЧИХА, РАДЧИЦІ:

Радченко
Радчук

РАЙ, РАЙСЬКЕ:

Райко
Райков

Райляну
Райтенко
Райченко
Райчук

РАКІВ, РАКІВКА:

Рак
Ракевич
Ракеєв
Ракзін
Ракін
Ракіта
Ракітін
Ракітченко
Раков
Ракович
Раковський
Ракоїд
Раку
Рақун
Рақунов

РЕВАКІВЦІ:

Рева
Ревенко
Ревенок
Ревера
Ревін

РОМАНІВ, РОМАНІВКА:

Романдаш
Романенко
Романніков
Романов
Романченко
Романчук
Романюк
Романко

РУДАНСЬКЕ:

Руданський

САДОВЕ, САДОВИЙ:

Садов

Садовенко

Садовик

Садовник

Садовніков

Садовський

СЕМЕНИ, СЕМЕНІВ:

Семененко

Семенець

Семенихін

Семенов

Семенченко

Семенчик

Семенчук

Семенюк

Семенюта

СКЛЯРІВКА:

Скляр

Скляренко

Скляров

СОСНІВКА, СОСНІВСЬКЕ:

Сосновський

СОРОЧИНЦІ:

Сорочан

Сороченко

Сорочинський

Сорочук

ТАРАСЕНКОВЕ, ТАРАСІВКА:

Тарасенко

Тарасенков
Тараскевич
Тарасов
Тарасюк

ТЕРЕХІВ, ТЕРИХИ, ТЕРЕХІВКА, ТЕРЕХОВЕ:

Терехов
Тереховський

ТИМОФІЙКА:

Тимофєєв
Тимофійв

ТИХОНІВКА, ТИХОНОВИЧІ:

Тихов
Тихоненко
Тихонов
Тихонович
Тихончук

ТРОСТЯНЕЦЬ:

Тростянський

ТРОХИМЕНКОВЕ, ТРОХИМІВКА:

Трохименко
Трохимець
Трохимов
Трохимчик

ТУРЧИНКА, ТУРЧИНІВКА:

Туринський

УСТИНІВКА:

Устименко
Устимець
Устимов
Устимчик
Устимчук

ФЕДОТОВЕ:

Федотов

**ФЕДОРЕНКИ, ФЕДОРІВКА, ФЕДОРІВСЬКЕ,
ФЕДОРІВЦІ:**

Федоренко

Федорець

Федоришин

Федоров

Федоровський

Федорченко

Федорчук

ФЕДОСІЙКА:

Федосєєв

Федосєєнко

Федосій

Федоров

ФЕДОТІВКА:

Федотов

ФІГУРІВКА:

Фігуркін

Фігуров

ФРОЛІВКА:

Флоренко

ФУРМАНІВКА:

Фурман

Фурманенко

Фурманов

ЧАПЛІНКА:

Чаплинський

Чаплінський

ЧАПЛИ, ЧАПЛІЙКА, ЧАПЛЯ:

Чаплигін
Чаплинський
Чаплін
Чаллоуцький
Чаплюк
Чапля

ЧУМАК, ЧУМАКИ, ЧУМАКОВЕ:

Чумак
Чумаков
Чумаченко

ШАНДРІВКА:

Шандра
Шандренко
Шандригось
Шандрук

ШАПОШНИКОВЕ:

Шапошник
Шапошников
Шапошнік
Шапошніков

ШАПРАН, ШАПРАНІВКА:

Шапран

ШАХИ, ШАХОВЕ:

Шахматов
Шахов
Шаховець

ЩУРИ, ЩУРІВКА, ЩУРІВЦІ:

Щур
Щуренко
Щуров

Щуровський

ЮХИМІВКА:

Юхименко

Юхимець

Юхимович

Юхимчук

ЯБЛУНІВКА:

Яблуневський

Яблунівський

ЯЛИНІВКА:

Ялинський

Ялинчук

**ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ,
ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ І КРАЇН
СПІВДРУЖНОСТІ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ**

© 1998 by the National Geographic Society

АЛТАЙ:

Алтабаєв

Алтаєв

БЕССАРАБІЯ:

Басараб

Бассараб

Бесараб

Бесарабов

Бессараб

Бессарабов

ВОЛИНЬ:

Волинец

Волинець

Волинкін

Волинський

Волинчук

ГАЛИЧЧИНА:

Галицький

Галич

Галиченко

Галичий

Галицький

Галіч

Галіченко

Галічий

ГУЦУЛЬЩИНА:

Гуц

Гуцало

Гуцалюк

Гуцул

Гуцуляк

КАЛМИКІЯ:

Калмиков

КАРЕЛІЯ:

Карелін
Карелкін

КУБАНСЬКИЙ:

Кубанський

КРИМ:

Кримець
Кримковський
Кримов
Кримчак
Скримський

КУШКА:

Кушинський
Кушка
Кушков
Кушковий

КУРЛИ:

Курієнко
Курій
Курієнко
Курієх
Курієко
Курієв
Курієвич

МОРДОВІЯ:

Мордвінов
Мордовенко
Мордовець
Мордовін
Мордовцев

ПОДІЛЛЯ:

Подолінний

Подолінський
Подоліч
Подоліох
Подоліак
Подоліако
Подоліан
Подоліанець
Подоліанік
Подоліанський
Подоліанюк
Подоліський

ПРУСІЯ:

Прус
Прусенко
Прусс
Прусський

СИБІР:

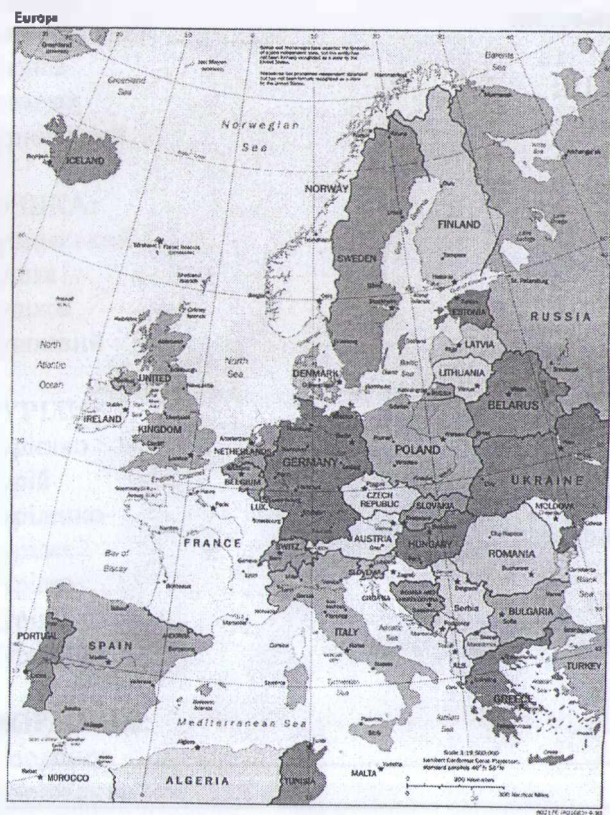
Сибіряков
Сибірев
Сибірко
Сибірцев
Сибіряков
Сибірко
Сибірцев

УРАЛ:

Уральцев

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

БАШКИРІЯ:

Башкиров
Башкіров

БОЛГАРІЯ:

Болгарин
Болгарін
Болгаров
Болгарський
Болгарчук

БІЛОРУСІЯ:

Білорус
Білоруска
Білоруський

БРАЗИЛІЯ:

Бразалій
Бразилевський
Бразилін

ГРЕЦІЯ:

Грек
Грекало
Грекул
Грецький

ГРУЗІЯ:

Грузин
Грузиненко
Грузинов
Грузинський
Грузін
Грузінов
Грузінцев
Грузнов
Грузський

ДАНІЯ:

Датський

Датченко

КОРЕЯ:

Корецький

КИТАЙ:

Китасв

Китасвський

Китайгородський

КУБА:

Воскубенко

Куб'як

Куба

Кубанов

Кубанський

Кубар

Кубарь

Кубенко

Кубик

Кубилькін

Кубинець

Кубич

Кубишев

Кубишко

Кубік

Кубов

Кубрак

Кубраков

Кубриченко

Кубрін

Кубріченко

Кубрушко

Прокубовський

ЛАТВІЯ:

Латиш
Латишев
Латишенок
Латишкевич
Латишов

ЛИТВА:

Литв'як
Литвак
Литвин
Литвиненко
Литвинов
Литвинович
Литвинцев
Литвинцев
Литвинчук
Литвинюк
Литовицький
Литовка
Литовкін
Литовчак
Литовченко
Літвинов
Літвін
Літвінов
Літвінцев
Літвіш
Літовка
Літовкін
Літовченко

МАКЕДОНИЈА:

Македон
Македонський

МОЛДОВА:

Молдаван
Молдавець

Молдавський
Молдован
Молдованов
Молдованюк

НІМЕЧЧИНА:

Немец
Немец
Німець
Німченко
Німчин
Німчук

ПОЛЬЩА:

Аннапольський
Білопольський
Богопольський
Ганапольський
Дзевщепольський
Дівщепольський
Запольський
Константинопольський
Краснопольський
Остропольський
Поляк
Поляков
Поляченко
Польський
Польченко
Польшин
Тарнопольський
Трипольський
Юзепольський
Юрпольський
Ямпольський

РУСЬ, РОСІЯ:

Російський
Русенко

Русин
Русинов
Русін
Русінов
Русіч
Русяков
Русак
Русович
Руских
Рускіх
Руссу
Русський

СЕРБИЯ:

Серб
Сербай
Сербенівський
Сербин
Сербина
Сербинівський
Сербін
Сербіненко
Сербіновський
Сербов
Сербовець
Сербу
Сербул
Сербуль
Сербян

ТАТАРСТАН:

Татамір
Татар
Татаренко
Татарик
Татарин
Татаринов
Татаринцев
Татарін

Татарінов
Татаркін
Татарков
Татарнович
Татаров
Татаровський
Татару
Татарченко
Татарчук

ТУРЕЧЧИНА:

Турецький
Туркін
Турко
Турков
Туркович
Туркот
Турок
Турський
Турцев
Турчак
Турчаненко
Турчанінов
Турчанович
Турченко
Турченко
Турчик
Турчин
Турчинович
Турчиняк

УГОРЩИНА (ВЕНГРІЯ):

Венгер
Венгеренко
Венгеров
Венгерський
Венгловський
Венгрус
Угорський

УЗБЕКИСТАН:

Узбеков

УКРАЇНА:

Українець

Український

Українець

Українчук

ФІНЛЯНДІЯ:

Олофінський

ФРАНЦІЯ:

Францев

Французов

Франчук

ЧЕЧНЯ:

Чеченя

ШВЕЦІЯ:

Полушведкін

Швед

Шведенко

Шведін

Шведков

Шведов

Шведчиков

Шведюк

ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ ЗАРУБІЖНИХ МІСТ

АДЛЕР:

Адлер

БАКУ:

Бакинський

Бакум

Бакуменко

Бакумець

Бакумов

Бакунов

БЕРЛІН:

Берлінський

Берліна

Берлінський

БОРОДИНО:

Бородинський

Бородій

Бородійчук

Бородін

Бородкін

Бородулін

Бородянський

БЛАГОВІЩЕНСЬК:

Благовещенський

БРЯНСЬК:

Брянський

ВАРШАВА:

Варшавський

ВЛАДИМИР:

Владимиренко

Владимиров

Владимирський

Владіміров
Владімірцев

ВОРКУТА:
Воркут
Воркутенко

ГРОЗНИЙ:
Грозний

ІЖЕВСЬК:
Іжевський

КАЗАНЬ:
Казаник
Казанський
Казанцев
Казанчев
Казанюк
Казинкін
Казиновський

КАЛУГА:
Калугін
Калужинський

КЕНІНГЗБЕРГ:
Кенігсберг

КОСТРОМА:
Костромин
Костромін

КРАКІВ:
Краковець
Краковський

КУРГАН:
Курган

Курганов
Курганський
Курганюк
Подкурганний

КУРСЬК:

Курстак
Курський
Курських

ЛЮБЛІН:

Люблін
Люблінський

МІНСЬК:

Минець
Минченко
Минчук
Миньковський
Мінський
Мінченко
Мінчуков

МОГИЛЬОВ:

Могелей
Могилевич
Могилевський
Могилей
Могиленко
Могилivecь
Могілевич

МОСКВА:

Москвичев
Москвін
Москвітін
Москеевич
Москов
Московенко

Московець
Москович
Московиченко
Московкін
Московко
Московський
Московцев
Московченко
Московчик
Московчук

НІЖИН:

Неженський
Нежинський
Нижегородов
Ниженський
Ніжегородцев
Ніженський

ПОЗНАНЬ:

Познанський

ПЕРМ:

Перм'яков
Перман
Пермінов
Пермський

ПЕЧЕРА:

Печерський
Печерських

ПЕТРОПАВЛОВСЬК:

Петропавловський

П'ЯТИГОРСЬК:

П'ятигорський

РИМ:

Гайдаримський
Римовський
Римський

РИГА:

Рига
Ригін

РЯЗАНЬ:

Рязанов
Рязанцев

РОСТОВ:

Ростецький
Ростовецький
Ростовський
Ростовцев
Ростовщиков

САМАРА:

Самар
Самара
Самарець
Самарин
Самарін
Самарський

СВЕРДЛОВСЬК:

Свердловський

СМОЛНО, СМОЛЕНСЬК:

Смоленський
Смолик
Смолинський
Смолич
Смоличев
Смоліков
Смолінський

Смолов
Смоловий
Смолюк
Смоляєв
Смоляк
Смоляков
Смолянiнов
Смолянкiн
Смолянський
Смоляр
Смоляренко
Смолярчук
Смолькiн
Смольников
Смольніков
Смольський
Смолянов

ТВЕР:

Тверський

ТИНДА:

Тинда

Тиндюк

ЄРУСАЛИМ:

Єрусалимський

ХАБАРОВСЬК:

Хабаров

ЯРОСЛАВЛЬ:

Ярославська

Ярославський

Ярославець

**ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ,
ПОХІДНІ ВІД НАЗВ
РІЗНИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ**

Бесараб
Білоруска
Грек
Грекало
Латиш
Литовець
Литовка
Лях
Молдаван
Німець
Німчук
Полулях
Поляк
Полях
Циганок
Чех
Швед
Шведін

АРАБ:
Арабський

ЦИГАН:
Циган
Циганенко
Циганець
Циганик
Циганій
Циганков
Циганник
Циганов
Циганок
Циганський
Циганчук
Циганюк

ЧЕХ:

Чех

Чехаков

Чехівський

Чехов

Чеховой

Чеховський

Чехранов

Чехун

Чеша

РУМУН:

Руминський

**ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ,
ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РІЧОК І МОРІВ**

БУГ:

Буга
Добуга

ВОЛГА:

Волга
Волгін
Заволжський

ДЕСНА:

Десна
Задесенець

ДНІСТЕР:

Дністрян

ДОН:

Дон
Доненко
Донець
Доник
Донін
Доніченко
Донник
Донов
Донсков
Донський
Донцов
Донченко
Дончик
Дончук
Донь

ДНІПРО:

Дніпровець
Дніпровський
Дніпрянський
Задніпровський

Заднепрятий
Задніпровський
Задніпрянець
Задніпрятий
Задніпрянський

ДУНАЙ:

Дунавецький
Дунаєв
Дунаєвський
Дунаєнко
Дунаїв
Дунай
Дунайний
Дунайов
Дунайський
Дунайцев
Дунечко

ІОРДАН:

Іордан
Іорданій

НЕВА:

Невський

РОСЬ:

Рось

СИВАШ:

Сіваєвський
Сіваков
Сіваченко
Сіваш
Сівков
Сівцев
Сівцов
Сівченко
Сівчук

СУЛА, СУЛИМА:

Сула
Сулденко
Сулейманов
Суленко
Сулига
Сулим
Сулима
Сулименко
Сулимін
Сулимов
Сулім
Сулімов
Сулоєв

ТАШЛИК:

Ташлицький

ТЯСМИН:

Тясмін

ЧОРНЕ МОРЕ:

Черноморець
Чорномор
Чорноморець
Чорноморченко

ДРАЖНІЛКИ

«КАЦАП»

Кацалап
Кацалуга

«ЖИД»

Жиденко
Жидкевич

«ХОХОЛ»

Хохлов
Хохловський

«ЧУРКА»

Чуркін
Чурочкін

ПІСЛЯСЛОВО

Можна ще дуже багато наводити різні прізвища черкашан, робити спроби підганяти їх під ті чи інші населені пункти Черкаської області, України, світу, але автори даною книжечкою не претендують на вичерпність, адже це надзвичайно широке і глибоке по своїй суті питання. Автори даним виданням спробували подати власне бачення (власну версію) на підняту у назві книги проблему.

Щоб там не говорили, а ми можемо з впевненістю і справедливістю сказати, що прізвище – важлива родова спадкова назва особи, без якої вже протягом багатьох століть не обходиться жодна людина.

Його поява зумовлена потребами розвитку суспільства. Воно виникло й офіційно закріпилось як естафета роду, яка передається від покоління до покоління і зберігає в собі інформацію для нащадків про економічне, політичне і культурне життя наших далеких предків.

У процесі вивчення прізвищ дослідники основну увагу зосереджують на тому, що прізвище є спадковою назвою людини, що воно додається до особового імені та імені по батькові і служить основним засобом ідентифікації особи, що використання прізвища має чітку регламентацію.

Показовим з цього погляду є визначення, яке подає Ю.К. Редько: «Прізвищем називається оформлена офіційними документами родова назва людини, яка приєднується до її імені і яку людина одержує після народження або в шлюбі та, як правило, передає своїм нащадкам».

На думку вчених, на Україні прізвища почали складатися в окремий клас особових назв у XIV – XV ст. Спочатку у представників суспільної верхівки та великих землевласників, потім у міщан, які займалися ремеслом і торгівлею. А в селян, які були основною масою населення України, вони з'явилися аж наприкінці XVIII –

на початку XIX ст., коли на всіх українських землях була запроваджена загальнообов'язкова військова повинність (Л.Л. Гумецька, Ю.К. Редько, М.Л. Худаш).

Кожне прізвище є словом, а отже, одиницею мови. Воно покликане називати родину та кожного з її членів і такий спосіб визначати місце іменованого в суспільстві.

Прізвище має всі ознаки слова і з огляду на це є предметом мовознавства. У нього є звучання, на нього поширюються норми вимови та правопису, тому до нього має стосунок фонетика, орфографія та орфоепія. Кожне прізвище має власну морфемну структуру та словотвірну будову. У зв'язному мовленні прізвище здебільшого є членом речення, воно вступає у синтагматичні зв'язки з іншими словами, посідає там визначене для нього місце, завдяки чому є предметом синтаксису. Нарешті, кожне прізвище має своє походження, свою історію, що забезпечує йому належне місце в мові.

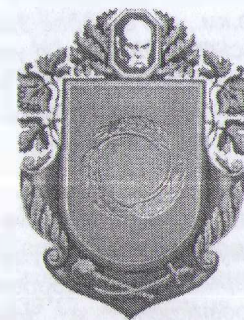
Досліджуючи прізвища, ономаст мусить брати до уваги те, що перша фіксація прізвищевої назви в пам'ятках писемності і давність відповідного роду не тотожні й не обов'язково збігаються в часі. Та й не всі нинішні носії однакового прізвища вийшли з одного роду: одне й те ж прізвище упродовж століть могло виникати в різних куточках України по кілька разів, спонтанно.

Крім мовознавців, по інформацію до прізвищ часто вдаються історики, зокрема дослідники генеалогії і демографії, які прагнуть з'ясувати родовід окремої особи чи її родинну належність, місце в родині. Саме на матеріалі прізвищ вони намагаються визначити давність відповідного роду, простежити його історію від покоління до покоління через предків – носіїв однакового прізвища аж до родоначальника, аби скласти на підставі прізвищевої назви генеалогічну схему родоvodu.

Грамотний запис початкової і відмінкової форм прізвища є ознакою високого рівня культури ділового мовлення і запорукою суспільного комфорту носія прізвища.

ДОВІДКА

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ:

Герб
Черкаської області

Утворена: 7 січня 1954 р.

Площа: 20900 кв.км.

Населення: 1309,8 тисячі осіб (2008 р.)

Густота населення: 66,9 осіб/кв.км.

Обласний центр: м. Черкаси

Райони: 20

Міста:
обласного значення – 6
районного значення – 10

СМТ: 15

Села: 723

Селища: 101

Прапор
Черкаської області

Загальна інформація

Черкаська область — адміністративно-територіальна одиниця України, розташована у центральній лісостеповій частині країни, по обидва береги середньої течії Дніпра та Південного Бугу.

Область на півночі межує з Київською, на півдні з Кіровоградською, на сході з Полтавською та з Вінницькою областю на заході. Простягнулася із південного заходу на північний схід на 245 км, із півночі на південь — на 150 км.

Крайня північна точка лежить неподалік від села Кононівка Драбівського району, південна — поблизу села Колодище Тальнівського району, західна — біля села Коритня Монастирищенського району, східна — неподалік села Стецівка Чигиринського району.

За математичними розрахунками географічним центром області є точка поблизу села Журавки Городищенського району.

Також на території області знаходиться географічний центр України на північній околиці села Мар'янівка неподалік від районного центру — міста Шпола.

Площа області становить 20,9 тисяч кв.км., що складає 3,46 % території держави (18 місце в країні). Сільськогосподарські угіддя складають 14,548 тисяч кв.км. (70% загальної площі), з них рілля — 12,736 тисяч кв.км. (88% площі сільськогосподарських угідь).

Географія

Рельєф

Територія Черкаської області в цілому рівнинна і умовно поділяється на дві частини — правобережну і лівобережну. Переважна частина правобережжя розміщена в межах Придніпровської височини з найвищою точкою області, що має абсолютну висоту 275 м над рівнем моря (поблизу Монастирища), подекуди горбиста, порізана річками, ярами і балками. В прилягаючій до Дніпра частині правобережжя знаходиться заболочена Ірдино-Тясминська низовина. Вздовж долини Дніпра на 70 км тягнуться Канівсько-Мошногірський кряж. Значні підвищення рельєфу надають території гірського характеру. Цей район називають Канівськими горами і Мошногорами.

Низинний, подекуди заболочений рельєф має лівобережна частина області, яка розташована в межах Придніпровської низовини.

Ґрунти

У ґрунтовому покриві на правобережжі переважають чорноземи, на піднесених місцях — сірі і світло-сірі ґрунти. На лівобережжі поширені дерново-глевві, могутні пугові і дерново-підзолисті ґрунти.

Водоймища

Водна поверхня області займає 4 % загальної площі території. По області протікає 1037 річок, які належать басейну Дніпра і Південного Бугу. Головна річка — Дніпро (150 км — довжина по території області), водяне дзеркало якого у зв'язку зі створенням Кременчуцького (довжина — 130 км) й Канівського водосховища значно збільшилося.

- праві притоки Дніпра — Рось (101 км), Вільшанка, Тясмин (133 км), ліві — Супій, Сула.

- до басейну Південного Бугу належать річки Гірський Тікич (161 км), Гнилий Тікич, Ятрань.

Найбільшими штучними водосховищами в межах області є Канівське і Кременчуцьке, утворені греблями

гідроелектростанцій, крім того споруджено 37 невеликих водосховищ і понад того існує 2,3 тисяч озер, ставків та водоймищ.

На Правобережжі Черкащини можливі затоплення, а також заболочення деяких ділянок.

Клімат

Клімат регіону помірно континентальний. Зима м'яка, з частими відлигами. Літо тепле, в окремі роки спекотне, західні вітри приносять опади. Пересічна температура повітря +7,2 °С. Середня температура найхолоднішого місяця січня — 5,9 °С. Середня температура липня складає +19,5 °С. Максимальна +39°С, мінімальна +37 °С. Період з температурою +10 °С становить 160 — 170 днів. Опадів 450—520 мм. в рік.

Природні ресурси

Природно-рекреаційний потенціал

Соснівка — рівнинний кліматичний курорт лісостепової зони, розташований на великому масиві хвойних лісів правого берега Дніпра. Функціонують санаторії, профілакторії, пансіонати, будинки відпочинку, оздоровчо-спортивні бази. На території області розташований найбільший у лісостеповій зоні України Канівський біогеографічний заповідник (площа — 2028 га.), всесвітньо відомий Уманський дендропарк «Сосївка».

Корисні копалини

Область багата на нерудні корисні копалини, передусім будівельні матеріали. Граніти різних типів зустрічаються в Городищенському, Корсунь-Шевченківському, Смілянському, Уманському та інших районах. Відомо близько 400 родовищ різних глин. Важливе значення мають бентонітові та палигорскітові глини, що залягають поблизу Дашуківки та Хижинець Лисянського району. Неподалік Мурзинець і Неморожі Звенигородського району, Новоселиці Катеринопільського району залягають високоякісні вогнетривкі глини — каоліни. Майже повсюдно поширені кварцеві піски.

Серед паливних ресурсів переважає буре вугілля та торф. Родовища бурого вугілля — Козацьке, Рижанівське, Юркієвське у Звенигородському, Новоселицьке, Мокрокалігирське у Катеринопільському, Тарнавське у Монастирищенському районах.

Рудні корисні копалини у вигляді осадових залізних руд зустрічаються у Канівському, Смілянському, Шполянському районах, корінних титанових — у Смілянському районі.

В області є понад 100 родовищ цегельно-черепичної сировини. У наявності значні запаси будівельних пісків та каменю,

керамзитової сировини. В західній частині області знаходяться поклади петрургічної сировини.

На Черкащині є значні запаси облицювального та будівельного каменю. Найбільш відомі родовища граніту — Старобабанське і Танське, продукція яких постачається далеко за межі області.

На території області розташоване унікальне за розмірами, якістю сировини та спектром застосування, найбільше в Україні Черкаське родовище бентонітових та палеогорькітових глин, які є однією з важливих статей експортно-імпортних операцій на світовому ринку.

Черкащина має значні запаси вторинних каолінів, в її надрах є поклади бурого вугілля, торфу, бокситів. На межі Черкаської та Кіровоградської областей розташоване Болтиське родовище горючих сланців. Лівобережна частина області має значні запаси мінерально-лікувальних вод типу «Миргородська», розвідане та експлуатується Звенигородське родовище радонових вод.

Флора

Рослинність області характеризується поєднанням флори лісостепової і степової зони. Серед деревних порід у лісах переважають дуб, ясен, сосна, граб, вільха, липа, клен, береза, тополя. Серед кущів поширена ліщина, калина, шипшина, терен, черемха. Степова рослинність представлена багаторічними травами. В заплавах річок та заболочених місцевостях переважає вологолюбиве різнотрав'я.

Фауна

Розташування області у лісостеповій зоні зумовлює різноманітний видовий склад фауни. Налічується 66 видів ссавців, 280 видів птахів, 9 видів плазунів, 11 видів земноводних, 44 види риб. У лісах водяться: лось, олень, косуля, дикий кабан, білка, вовк, лисиця, заць, куниця, по берегах річок, озер і ставків — бобер, видра, дикі качки, кулики. У водоймищах — лящ, окунь, щука, судак, короп, товстолобик, сом, карась.

Національний склад

На Черкащині проживають особи 130 етносів. Переважають українці (понад 90%) і росіяни (біля 8%). Також в області проживають білоруси, татари, євреї, молдавани, вірмени, болгары, поляки, цигани та представники інших національностей.
(інформацію взято з: http://proukraine.net.ua/regions/picture/admin_Cherkaska_oblast)

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Етнографія України: Навчальний посібник / За ред. С.А. Макарчука. — Львів, 1994.
2. Історія міст і сіл УРСР. Черкаська область. — К., 1972.
3. Лепеха Т.В. Українознавство: Навч. посіб. — К.: Вид. центр «Просвіта», 2005.
4. Масенко Л.Т. Українські імена і прізвища. — К.: Т-во «Знання», 1990.
5. Остап Р.І. Типи імен за походженням // Реєстри всього війська Запорозького 1649 року і мовно-територіальний контакт. — К.: Наукова думка, 1989.
6. Пономарьов А. Українська етнографія. Курс лекцій. — К., 1994.
7. Редько Ю.К. Взаємозв'язок між українськими прізвищами і топонімічними назвами // Питання слов'янського мовознавства. Львів, 1958. Кн. V.
8. Редько Ю.К. Довідник українських прізвищ. — К.: Радянська школа, 1969.
9. Скрипник Л.Г., Дзятківська Н.П. Власні імена людей: Словник-довідник. — К.: Вища школа, 1996.
10. Спадицина: Історико-краєзнавчий український календар на 2004 рік / Автор-упорядник В.М. Мельниченко; під ред. В.І. Гука. — Черкаси, 2003.
11. Українська мінувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. — К., 1993.
12. Черепанова С.О. Родовід — духовний діалог поколінь: методичні рекомендації. — Л.: Каменяр, 1998.
13. Черкащина. Універсальна енциклопедія / Авт. -упоряд. Віктор Жадько. — К.: ВПК «Експрес-Поліграф», 2010.
14. Юрченко О.С., Івченко А.О. Словник стійких народних порівнянь. — Х., 1993.
15. http://proukraine.net.ua/regions/picture/admin_Cherkaska_oblast.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ МІСТ РЕГІОНУ.....	10
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ СІЛ РЕГІОНУ.....	15
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ МІСТ УКРАЇНИ.....	26
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ СІЛ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ.....	37
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ І КРАЇН СПІВДРУЖНОСТІ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ.....	60
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ.....	64
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ ЗАРУБІЖНИХ МІСТ.....	72
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РІЗНИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ.....	79
ПРИЗВИЩА ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ, ПОХІДНІ ВІД НАЗВ РІЧОК І МОРІВ.....	82
ДРАЖНІЛКИ.....	86
ПІСЛЯСЛОВО.....	87
ДОВІДКА. ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ.....	89
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	93

Про авторів:

Валентин Миколайович ЛАЗУРЕНКО

Кандидат історичних наук (2001 р.), доцент (2005 р.), помічник ректора з гуманітарної освіти та виховання Черкаського державного технологічного університету. Лауреат Черкаської обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича за 2005 р. Лауреат Черкаської обласної журналістської премії «Прометей» за 2006 р.

Почесний працівник туризму України (2010 р.).

Почесний краєзнавець України (2011 р.).

Народився 13 вересня 1976 р. в с. Суботів Чигиринського району Черкаської області. Закінчив з відзнакою історичний факультет Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького в 1998 р. Стипендіат Кабінету Міністрів України (1999 – 2001 рр.).

Заступник голови правління Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України (з 2003 р.), заступник голови Ради Наукового товариства істориків-аграрників (м. Черкаси) (з 2003 р.), член Національної спілки журналістів України (з 2003 р.).

Автор (співавтор) близько 200 наукових робіт (серед них – шість монографій, два навчальні посібники, чотирнадцять науково-популярних книг).

Коло наукових інтересів: аграрна історія України, історичне краєзнавство, народознавство.

Ольга Вікторівна ЦЕХМИСТРЕНКО

Старший викладач кафедри іноземних мов Черкаського державного технологічного університету.

Народилася 27 січня 1961 р.

У 1985 р. закінчила Черкаський педагогічний інститут імені 300-річчя возз'єднання України з Росією.

Працює в Черкаському державному технологічному університеті з 1988 р.

Автор понад 30 наукових робіт.

Коло наукових інтересів: антропонімія Черкащини, народознавство.

Науково-популярне видання

**Валентин Миколайович
ЛАЗУРЕНКО**

**Ольга Вікторівна
ЦЕХМИСТРЕНКО**

СПАДЩИНА РОДУ
Прізвища жителів Черкащини
у назвах населених пунктів, держав,
річок, морів, національностей

*Технічний редактор
Літературний редактор
Комп'ютерний набір,
складання
Оригінал-макет*

*Сергій Кандич
Людмила Фрей
Олена Лазуренко
Валентин Лазуренко*

Здано до набору 10.09.2011. Підписано до друку 13.09.2011.
Формат 60×84/16. Папір офс. Друк офсет.
Гарнітура Times New Roman Cyr.
Умовн. друк. арк. 5,48. Обл. вид. арк.5,18. Вид. №153.
Наклад 300 прим.

*На першій сторінці обкладинки зображено картину
В.Маковського "Ярмарок у Полтаві".*

"Вертикаль"
Видавець і виготівник ПП Кандич С. Г.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №1335 від 23. 04. 2003 р.
18000, м. Черкаси, вул. Б.Хмельницького, 2, оф. 6
тел.: (0472) 50-07-63